

natasa.matulayova@fvp.slu.cz

Ústav veřejné správy a sociální politiky

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

VS24VPO33

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST

NATAŠA MATULAYOVÁ

1. Koncept společenské odpovědnosti (světový vývoj, přístupy, historie, významní představitelé).
2. Koncept společenské odpovědnosti (vývoj v České republice, přístupy, významní představitelé).
3. Oblasti působení společenské odpovědnosti (ekonomická, environmentální, sociální).
4. Zavádění konceptu odpovědnosti v organizacích (přístupy, motivace a tvorba konceptu).
5. Hodnocení a reportování společenské odpovědnosti.
6. Kritika konceptu společenské odpovědnosti.
7. Pohledy na problematiku společenské odpovědnosti z hlediska významných světových organizací (OECD, EU).
8. Příbuzné koncepty a podnikatelská etika (Corporate citizenship, Work-life balance, filantropie, trvale udržitelný rozvoj apod.).
9. Společenská odpovědnost vysokých škol (příklady dobré praxe).
10. Projevy společenské odpovědnosti (iniciativy, projekty, aktivity v České republice).
11. Příklady dobré praxe v České republice i zahraničí.
12. Shrnutí a diskuze.

7. POHLEDY NA PROBLEMATIKU SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI Z HLEDISKA VÝZNAMNÝCH SVĚTOVÝCH ORGANIZACÍ (OECD, EU).

Pohled OECD na společenskou odpovědnost

OECD (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) podporuje společenskou odpovědnost firem prostřednictvím několika klíčových iniciativ:

Směrnice OECD pro nadnárodní podniky

Doporučení pro odpovědné podnikání v oblastech:

Lidská práva

Pracovní podmínky

Ochrana životního prostředí

Boj proti korupci

Nejsou právně závazné, ale slouží jako globální standard odpovědného podnikání.

Due Diligence Guidance

Návod pro podniky na identifikaci a prevenci negativních dopadů jejich činnosti.

Zvláštní důraz na odpovědné řízení dodavatelských řetězců (např. v těžebním průmyslu).

OECD Guidelines on Corporate Governance

Doporučení pro transparentní řízení podniků s důrazem na odpovědnost vůči stakeholderům.

7. POHLEDY NA PROBLEMATIKU SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI Z HLEDISKA VÝZNAMNÝCH SVĚTOVÝCH ORGANIZACÍ (OECD, EU).

Přístup Evropské unie k společenské odpovědnosti

EU považuje CSR za klíčový nástroj pro dosažení udržitelného rozvoje a sociální spravedlnosti.

- Regulace a směrnice EU v oblasti CSR
 - Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD, 2023)**

Rozšiřuje povinnost nefinančního reportování na více firem.

Vyžaduje detailní ESG reporty podle **European Sustainability Reporting Standards (ESRS)**.

- Due Diligence Directive (CSDDD, návrh 2024)**

Povinná odpovědnost podniků za negativní dopady v jejich dodavatelských řetězcích.

- EU Taxonomy for Sustainable Activities**

Klasifikační systém pro udržitelné investice v EU.

- Finanční podpora a strategie EU**

Green Deal – přechod k uhlíkově neutrální ekonomice do roku 2050.

Sociální pilíř EU – zaměřený na rovné příležitosti a pracovní podmínky.

SROVNÁNÍ PŘÍSTUPŮ OECD A EU KE SPOLEČENSKÉ ODPOVĚDNOSTI

Aspekt	OECD	EU
Právní závaznost	Doporučení, dobrovolná opatření	Regulace a závazné směrnice
Hlavní dokumenty	Směrnice pro nadnárodní podniky, Due Diligence Guidance	CSRD, CSDDD, EU Taxonomie
Zaměření	Globální standardy pro firmy, důraz na odpovědné řízení	Striktní regulace pro podniky působící v EU
Environmentální aspekt	Doporučení pro udržitelné podnikání	Konkretizovaná pravidla v rámci Green Dealu
Dopad na podniky	Doporučené best practices	Povinné nefinanční reportování a odpovědnost za dodavatelský řetězec

Shrnutí:

- ✓ OECD poskytuje **globální rámec a doporučení**, zatímco EU zavádí **právně závazné regulace**.
- ✓ Firmy působící v EU se musí řídit **přísnějšími pravidly**, než stanovuje OECD.
- ✓ Trend směřuje k **povinné odpovědnosti firem** za ESG dopady, nejen k dobrovolnému CSR.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Corporate Citizenship (Občanství firem)

Koncept, kdy se firmy chovají jako **zodpovědní členové společnosti** a přispívají k jejímu rozvoji.

Přesahuje běžné CSR – zahrnuje aktivní **zapojení do sociálních a environmentálních otázek**.

Klíčové prvky Corporate Citizenship

- ✓ **Etické podnikání** – transparentnost, boj proti korupci.
- ✓ **Zapojení do komunity** – podpora vzdělání, charitativní aktivity.
- ✓ **Ochrana životního prostředí** – snížení emisí, udržitelné dodavatelské řetězce.
- ✓ **Respekt k zaměstnancům** – spravedlivé mzdy, diverzita a inkluze.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Corporate Citizenship (Občanství firem)

Corporate Citizenship vs. CSR

✦ Podobnost:

- Oba koncepty se zaměřují na odpovědnost firem vůči společnosti.
- Podpora etiky podnikání, udržitelného rozvoje a zapojení do komunit.

✦ Hlavní rozdíly:

Aspekt	CSR	Corporate Citizenship
Zaměření	Sociální, environmentální a ekonomická odpovědnost firmy.	Aktivní role firmy jako „občana“ ve společnosti, dobrovolné závazky nad rámec zákona.
Důraz na regulace	Často propojeno s ESG reportováním a legislativou (např. CSRD, OECD směrnice).	Spíše dobrovolné aktivity, bez nutnosti formálního reportování.
Příklad aktivit	Snížení uhlíkové stopy, diverzita v zaměstnání, odpovědné dodavatelské řetězce.	Podpora lokálních komunit, dobrovolnictví zaměstnanců, filantropie.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Work-Life Balance (Rovnováha mezi prací a osobním životem)

Snižuje stres a zvyšuje produktivitu zaměstnanců.

Podporuje duševní zdraví a spokojenost v práci i osobním životě.

Pomáhá snížit fluktuaci zaměstnanců.

Opatření podporující work-life balance

- ✓ **Flexibilní pracovní doba** – možnost volit si pracovní hodiny.
- ✓ **Home office a hybridní práce** – umožnění práce na dálku.
- ✓ **Well-being programy** – duševní zdraví, sportovní aktivity.
- ✓ **Podpora rodičovství** – delší rodičovská dovolená, dětské koutky.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Work-Life Balance (Rovnováha mezi prací a osobním životem)

✦ Podobnost:

- CSR často zahrnuje péči o zaměstnance jako součást sociální odpovědnosti.
- Work-life balance přispívá k dlouhodobé udržitelnosti organizace.

✦ Hlavní rozdíly:

Aspekt	CSR	Work-life Balance
Zaměření	Odpovědnost firmy vůči celé společnosti (ekologie, ekonomika, sociální dopady).	Zaměřeno primárně na zaměstnance a jejich pracovní podmínky.
Hlavní aktivity	Odpovědné podnikání, ESG reportování, udržitelné inovace.	Flexibilní pracovní doba, home office, rodičovská dovolená, firemní benefity.
Cílová skupina	Zákazníci, investoři, vlády, zaměstnanci.	Zaměstnanci firmy.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Filantropie a dobročinné aktivity firem

Dobrovolné poskytování finanční, materiální nebo odborné pomoci na společensky prospěšné účely.

Formy firemní filantropie:

- ◆ **Finanční dary** – podpora neziskových organizací.
- ◆ **Firemní dobrovolnictví** – zaměstnanci se zapojují do komunitních projektů.
- ◆ **Partnerství s neziskovými organizacemi** – spolupráce s veřejným sektorem a neziskovkami.
- ◆ **Firemní nadace** – založení vlastního nadačního fondu.

Příklady firemní filantropie:

- **Bill & Melinda Gates Foundation** – investice do globálního zdravotnictví.
- **Patagonia** – 1 % z tržeb věnováno na ekologické projekty.
- **LEGO Foundation** – podpora vzdělávání dětí po celém světě.

✦ **Kritika filantropie:**

- ✗ Greenwashing a marketingové využití.
- ✗ Filantropie místo systémových změn (zaměření na symptomy, ne příčiny problémů).

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Filantropie a dobročinné aktivity firem

✦ Podobnost:

- Filantropie je často součástí CSR aktivit (např. firemní nadace, charitativní dary).

✦ Hlavní rozdíly:

Aspekt	CSR	Filantropie
Zaměření	Širší koncept odpovědného podnikání, který zahrnuje environmentální, sociální a ekonomickou odpovědnost.	Dobrovolná podpora neziskových organizací, komunitních projektů a charity.
Hlavní aktivity	Odpovědné řízení firmy, ESG strategie, snížení negativních dopadů podnikání.	Finanční dary, zaměstnanecké dobrovolnictví, sponzorství.
Dlouhodobý dopad	Zaměřeno na trvalou změnu v podnikání a společnosti.	Často krátkodobé aktivity bez hlubší změny firemních procesů.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Trvale udržitelný rozvoj a podnikání

- ✓ Model rozvoje, který zajišťuje potřeby současných generací, **aniž by ohrozil možnosti budoucích generací.**
- ✓ Koncept vyváženého **ekonomického, sociálního a environmentálního rozvoje.**
- ✓ Firmy se zaměřují na **minimalizaci negativních dopadů** své činnosti.

Principy udržitelného podnikání

- ❖ **Ekologická udržitelnost** – snižování emisí, recyklace, obnovitelné zdroje.
- ❖ **Sociální odpovědnost** – férové pracovní podmínky, diverzita, lidská práva.
- ❖ **Ekonomická stabilita** – dlouhodobá finanční udržitelnost a etické investice.

Regulace a závazky firem:

- **Agenda 2030 OSN** – cíle udržitelného rozvoje (SDGs).
- **Evropská zelená dohoda (Green Deal)** – směřování k uhlíkové neutralitě.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Trvale udržitelný rozvoj a podnikání

✦ Podobnost:

- CSR a trvale udržitelný rozvoj mají společné environmentální a sociální cíle.
- Obě oblasti se zaměřují na dlouhodobou odpovědnost firem.

✦ Hlavní rozdíly:

Aspekt	CSR	Trvale udržitelný rozvoj
Zaměření	Odpovědnost firmy za své činnosti vůči společnosti.	Globální koncept zahrnující ekologii, ekonomiku a společenský rozvoj.
Přístup	Dobrovolné iniciativy firem, často vázané na jejich obchodní strategii.	Mezinárodní strategie OSN, EU Green Deal, cíle SDGs.
Hlavní aktivity	Zavádění odpovědných firemních praktik.	Ochrana biodiverzity, boj proti změně klimatu, cirkulární ekonomika.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Etické podnikání a jeho výzvy

Co znamená etické podnikání?

- ❖ Respekt k zákonům, lidem a životnímu prostředí.
- ❖ Odpovědnost nejen za zisk, ale i za dopad na společnost.

Hlavní oblasti podnikatelské etiky:

- ◆ **Transparentnost** – férové finanční a ESG reporty.
- ◆ **Boj proti korupci** – etické kodexy a whistleblowing mechanismy.
- ◆ **Respekt k lidským právům** – zákaz dětské práce, spravedlivé mzdy.
- ◆ **Diverzita a inkluze** – rovné příležitosti bez diskriminace.

Etické podnikání v praxi:

- **Fair Trade** – certifikace spravedlivého obchodu (káva, kakao, oblečení).
- **B Corporation** – mezinárodní certifikace etických firem.
- **Apple** – snaha o uhlíkovou neutralitu a odpovědný dodavatelský řetězec.

✦ **Výzvy etického podnikání:**

- ✗ Konflikt mezi ziskem a etikou.
- ✗ Nedostatek regulace v některých zemích.
- ✗ Spotřebitelský tlak na levnější produkty versus odpovědné podnikání.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Etické podnikání a jeho výzvy

✦ Podobnost:

- CSR i podnikatelská etika se zaměřují na odpovědnost firem a férové podnikání.

✦ Hlavní rozdíly:

Aspekt	CSR	Podnikatelská etika
Zaměření	Zaměřeno na odpovědnost firem vůči společnosti v širším měřítku.	Etické zásady v řízení firem, dodržování zákonů a pravidel.
Hlavní aktivity	ESG reporting, filantropie, udržitelné inovace.	Boj proti korupci, transparentní řízení, etické rozhodování.
Důraz na regulace	Často podporováno vládními směrnicemi a ESG regulacemi.	Často vychází z firemních hodnot a kodexů chování.

8. PŘÍBUZNÉ KONCEPTY A PODNIKATELSKÁ ETIKA (CORPORATE CITIZENSHIP, WORK-LIFE BALANCE, FILANTROPIE, TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ APOD.).

Shrnutí hlavních rozdílů

- ◆ **CSR** je široký rámec, který zahrnuje environmentální, sociální a ekonomickou odpovědnost.
- ◆ **Corporate Citizenship** se zaměřuje na roli firmy jako aktivního „občana“ ve společnosti.
- ◆ **Work-life Balance** se soustředí na pohodu zaměstnanců.
- ◆ **Filantropie** je především o charitativních darech a podpoře komunit.
- ◆ **Trvale udržitelný rozvoj** řeší globální ekologické a společenské výzvy.
- ◆ **Podnikatelská etika** klade důraz na férové chování a dodržování pravidel.

CSR spojuje všechny tyto přístupy, ale jednotlivé koncepty se mohou realizovat i samostatně.

natasa.matulayova@fvp.slu.cz

Ústav veřejné správy a sociální politiky

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

FAKULTA VEŘEJNÝCH
POLITIK V OPAVĚ

**DĚKUJI VÁM
ZA POZORNOST!**